

## سیستم کنترل‌های داخلی

سیستم کنترل‌های داخلی شرکت بیمه سامان بر مبنای چارچوب یکپارچه کنترل داخلی COSO<sup>1</sup>، الزامات سازمان بیمه مرکزی و دستورالعمل کنترل‌های داخلی مصوب سازمان بورس و اوراق بهادار بنا شده است. مسئولیت استقرار و بکارگیری کنترل‌های داخلی مناسب و اثربخش، به منظور دستیابی به اطمینان معقول نسبت به قابلیت اتکا و به موقع بودن و صحت گزارشگری مالی و اثربخشی و کارایی عملیات و رعایت قوانین و مقررات بر عهده هیات مدیره شرکت است.

مدیریت ارشد شرکت جهت دستیابی به اهداف قابلیت اتکای گزارشگری مالی، اثربخشی و کارایی عملیات، حصول اطمینان از محافظت منابع و دارایی‌های شرکت و اطمینان از رعایت قوانین و مقررات، دستورالعمل‌ها و چارچوب کنترل‌های داخلی خود را طراحی و اجرا می‌نماید.

اصول مطرح شده در رابطه با کنترل‌های داخلی مطابق با چارچوب نظری COSO ایجاب می‌نماید. اجزای چارچوب کنترل داخلی محیط کنترلی، ارزیابی ریسک، فعالیت‌های کنترلی، اطلاعات و ارتباطات و نظارت را دربر گیرد.

در این راستا، شرکت بیمه سامان پایبندی به ارزش‌های اخلاقی و التزام به درستکاری توسط مدیریت ارشد شرکت تأکید می‌شود. شرکت دارای منشور اخلاق حرفه‌ای می‌باشد. بعلاوه اهداف، چشم انداز و چارچوب شایستگی‌های بیمه سامان تدوین شده و در سایت شرکت قرار گرفته است. همچنین شرح وظایف کارکنان، به صورت مکتوب برای رده‌های مختلف تدوین و به ایشان اطلاع‌رسانی شده است.

ریسک‌های شرکت توسط واحدهای ذیربط بررسی و مدیریت می‌شوند. برای همین امر اداره ریسک با تمرکز بر شناسایی و کاهش ریسک‌های موجود ایجاد گردیده است و به ایفای مسئولیت خود می‌پردازد.

فعالیت‌های کنترلی شرکت در قالب دستورالعمل‌ها و روش‌های اجرایی جهت عمده عملیات شرکت تدوین گردیده است و همکاران شرکت موظف به اجرای آنها می‌باشند. مدیریت فرآیندها و بهبود روش‌ها شامل ادارات «سیستم‌ها و روش‌ها» و «ارزیابی و بهبود» مسئول تدوین و اصلاح دستورالعمل‌ها و روش‌های اجرایی می‌باشد. شاخص‌های عملکرد در هر مدیریت تعریف شده است. عملیات بیمه‌ای توسط مدیریت‌های فنی به طور مستمر نظارت و کنترل می‌شود. بعلاوه واحدهای نظارتی دیگر از جمله حوزه معاونت فنی، بازرسی، تطبیق و مبارزه با پولشویی در این زمینه فعال هستند.

هیات مدیره شرکت ارزیابی کنترل‌های داخلی حاکم بر گزارشگری مالی را مدنظر قرار می‌دهد تا از صحت و قابلیت اتکای صورت‌های مالی اطمینان حاصل شود. در این خصوص سیستم کنترل‌های داخلی بطور سالانه توسط هیات مدیره شرکت مورد ارزیابی قرار می‌گیرد و نتایج آن در گزارشی تحت عنوان «گزارش کنترل‌های داخلی» درج و افشا می‌شود.

<sup>1</sup>. Committee of Sponsoring Organizations of Tredway Commission

## ساختار واحد حسابرسی داخلی

شرکت بیمه سامان همواره در راستای حفظ حقوق ذینفعان نسبت به استقرار حاکمیت شرکتی اهتمام ورزیده و در این راستا کمیته حسابرسی شرکت بیمه سامان در تاریخ ۱۳۸۷/۰۴/۲۹ جهت کمک به ایفای مسئولیت نظارتی هیات مدیره و کسب اطمینان معقول در زمینه اثربخشی فرآیندهای نظام راهبری، مدیریت ریسک و کنترل داخلی، سلامت گزارشگری مالی، اثربخشی و استقلال حسابرسی داخلی و موارد مرتبط با حسابرسی مستقل و رعایت قوانین، مقررات و الزامات تشکیل گردیده است.

سازمان بورس و اوراق بهادار در تاریخ ۱۳۹۱/۱۲/۰۹ رعایت الزامات مربوط به دستورالعمل کنترل‌های داخلی، منشورهای کمیته حسابرسی و فعالیت حسابرسی داخلی را به کلیه ناشران پذیرفته شده در بورس و فرابورس ابلاغ نمود. در این راستا شرکت بیمه سامان دستورالعمل کنترل‌های داخلی، منشور کمیته حسابرسی و فعالیت حسابرسی داخلی را منطبق با دستورالعمل‌های سازمان بورس تدوین و به تصویب کمیته حسابرسی و هیات مدیره شرکت رساند و مبنای عملکرد حسابرسی داخلی قرار گرفت.

بر همین اساس کمیته حسابرسی تحت نظر هیات مدیره و مدیریت حسابرسی داخلی تحت نظر کمیته حسابرسی و هیات مدیره فعالیت می‌نماید. اعضای کمیته حسابرسی بیمه سامان دارای سوابق علمی و اجرایی و حرفه‌ای برجسته می‌باشند. جلسات کمیته حسابرسی بطور منظم برگزار می‌شود.

شرکت بیمه سامان در سال ۱۴۰۱ اقدام به توسعه مدیریت حسابرسی داخلی شامل ایجاد ۵ اداره زیر مجموعه مدیریت مذکور و جذب نیروهای متخصص در حوزه‌های بیمه، مالی، صنایع و فناوری اطلاعات نموده است.

## اهداف حسابرسی داخلی

ارائه خدمات اطمینان‌دهی و مشاوره‌ای مستقل و بی‌طرفانه، به منظور ارزش‌افزایی و بهبود عملیات شرکت بیمه سامان می‌باشد. به این ترتیب هدف از حسابرسی داخلی ایجاد اطمینان از استقرار صحیح سیستم کنترل‌های داخلی، صحت گزارشگری مالی، استفاده کارا و اثربخش از منابع، منطبق بودن فعالیت‌های پرسنل شرکت با اهداف سازمان و خط‌مشی‌ها و قوانین و مقررات، از جمله مقررات بیمه مرکزی می‌باشد. بسیار حائز اهمیت است که هیات مدیره، ریسک‌هایی که شرکت با آن‌ها روبه‌رو است را تعیین، ارزیابی و مدیریت نماید. حسابرسی داخلی مبتنی بر ریسک این مفهوم را تحقق می‌بخشد.

## استقلال و بی‌طرفی حسابرسی داخلی

با توجه به اینکه وجود استقلال در واحد حسابرسی داخلی امری مهم محسوب می‌شود، جایگاه حسابرسی داخلی به گونه‌ای مد نظر قرار گرفته که این امر محقق شود. لذا واحد مذکور از لحاظ فنی و اجرایی زیر نظر کمیته حسابرسی و هیات مدیره فعالیت می‌نماید. مدیریت حسابرسی داخلی بیمه سامان همواره سعی نموده نگرشی بی‌طرفانه داشته باشد.

## دامنه عملیات حسابرسی داخلی

با توجه به اهداف حسابرسی داخلی دامنه فعالیت حسابرسی در دو حوزه اطمینان بخشی و مشاوره‌ای تعریف شده است.

در حوزه مشاوره ای که ماهیت مشورتی دارد، حسابرسی داخلی براساس توافق با مدیریت شرکت و با هدف ارزش افزایی، در خصوص موضوع مورد توافق، بررسی های لازم را انجام می دهد.

در بخش اطمینان بخشی، حسابرسی داخلی با ارزیابی هدفمند شواهد در زمینه عملکرد، گزارشگری مالی و اثربخشی طراحی و اجرای کنترل های داخلی و در قالب فرآیند، فعالیت و واحدهای مدیریت نتیجه گیری و اظهار نظر می نماید.

دامنه فعالیت حسابرسی داخلی کلیه عملیات شرکت شامل عملیات بیمه ای، مالی، اجرایی، پشتیبانی و فناوری اطلاعات را در بر می گیرد.

## **اهم وظایف و فعالیت های حسابرسی داخلی**

### **۱- برنامه ریزی**

براساس منشور فعالیت حسابرسی داخلی بیمه سامان، تدوین برنامه انعطاف پذیر سالانه حسابرسی داخلی از وظایف واحد حسابرسی داخلی ذکر شده است. مدیریت حسابرسی داخلی برنامه سالانه را با در نظر گرفتن اولویت های رسیدگی بر مبنای عوامل تاثیرگذار بر ریسک های موجود و اهداف حسابرسی داخلی مطابق با استراتژی های شرکت و نظرات مدیریت ارشد تدوین می نماید. پس از انجام اصلاحات ضروری، برنامه مذکور توسط کمیته حسابرسی تایید و به تصویب نهایی هیات مدیره می رسد و جهت اجرا ابلاغ می گردد. در برنامه مذکور بودجه زمانی انجام کار تعیین و در پایان سال ساعات و کار واقعی انجام شده با برنامه تدوین شده، مطابقت و انحرافات و دلایل آن مشخص می گردد.

### **۲- اجرا**

شواهد حسابرسی کافی و مناسب از طریق بررسی اسناد و مدارک مثبت، استخراج داده از سیستم های اطلاعاتی، مصاحبه و پرس و جو از افراد ذیربط و تجزیه و تحلیل وضعیت موجود به دست می آید. در بخش ارزیابی اثربخشی کنترل های داخلی، مواردی که فعالیت کنترلی موجود، ریسک های رسیدن به اهداف را پوشش نمی دهد به عنوان نقاط مستعد بهبود شناسایی و پیشنهادات مربوطه ارائه می گردد. همچنین بررسی اجرای قوانین و مقررات و دستورالعمل ها در دستور کار حسابرسی داخلی قرار می گیرد. ضمن این که در بخش حسابرسی عملکرد با در نظر گرفتن شاخص های مناسب کارایی و اثربخشی عملیات و استفاده بهینه از منابع مورد سنجش و مقایسه قرار می گیرد و نتایج آن در قالب گزارش حسابرسی مکتوب می شود. بعلاوه نظرات و پیشنهادات فرد/افراد ذیربط در خصوص یافته های حسابرس اخذ و در گزارش درج می گردد.

### **۳- گزارشگری**

گزارشات حاصل از خدمات اطمینان بخشی و مشاوره ای حسابرسی داخلی به طور منظم در جلسات کمیته حسابرسی مطرح و صورت جلسات پس از برگزاری جلسه توسط دبیر کمیته تهیه و به امضای اعضای کمیته حسابرسی می رسد. خلاصه گزارشات تهیه شده توسط حسابرسی داخلی و کلیه مصوبات کمیته حسابرسی در جلسات هیات مدیره بررسی و تصمیمات لازم اتخاذ می گردد.

### **۴- پیگیری مصوبات کمیته حسابرسی**

نظارت بر اجرای مصوبات کمیته حسابرسی جز وظایف مدیریت حسابرسی داخلی به شمار می رود و گزارش وضعیت اجرای مصوبات در کمیته حسابرسی ارائه می گردد.